

Ходаківська Я. В.,
завідувач лабораторії комп'ютерної лінгвістики
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ЧИ Є ДОЛІ У ДОЛЬНИКУ?

Анотація. Проаналізовано термін «доля», що вживається для опису дольника як виду тонічного вірша. Простежено історію появи цього терміна та з'ясовано його семантичне наповнення. Вказано на недоречність використання цього терміна як такого, що не співвідноситься із певним поняттям і не має гносеологічної функції у дослідженні вірша.

Ключові слова: термін, дольник, віршознавство, тонічний вірш, ікт, міжіктовий інтервал.

Постановка проблеми. Сучасне українське віршознавство сформувалося як окрема літературознавча наука у ХХ ст. Разом із розвитком теоретичних положень української віршознавчої науки розвивається і її термінологічна база – формується терміносистема, яка є відображенням системи понять певної теорії чи концепції [20, с. 98–106]. Втім, сьогодні віршознавча термінологія містить низку дискусійних одиниць, поява яких була зумовлена або історичними обставинами, або тим, що різні концепції й теорії співіснували упродовж тривалого часу. Однією з таких одиниць є термін *доля*, який вживається для дефініції дольника як виду тонічного вірша (див., наприклад, [4; 18; 21]).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Історія осмислення дольника як тонічного вірша сягає початку ХХ ст. Її основні віхи висвітлюються в нашій статті. Це праці В. Брюсова [2; 3], В. Жирмунського [13], О. Квятковського [14], М. Гаспарова [8], Н. Костенко [19]. Однак поняття долі окремо не проблематизувалося у віршознавчій літературі. Ми вважаємо, що на часі з'ясувати це питання в контексті розгляду інших неоднозначних терміноназв (див., наприклад, [24]) у дослідженнях вірша.

Наша **мета** – з'ясувати термінологічний статус слова *доля* і пізнавальний потенціал позначуваного ним поняття у віршознавчому аналізі. Для цього простежимо історію їх появи; розглянемо семантичне наповнення терміна в різних контекстах; вкажемо, чи виконують вони гносеологічну функцію в аналізі вірша.

Дольник – це один із видів тонічного вірша, у якому основною метричною одиницею є наголошені склади (ікти), а кількість ненаголошених складів між іктами не є сталою і може коливатися від одного до двох. Назва цього вірша походить від слова *доля* і має просту історію.

За словником російської мови В. Даля, *доля* – це «частина, дріб», а прикметник *дольний* – той, «який до долі відноситься, долі цілого представляє» [11, с. 477]. У російському віршознавстві початку ХХ ст. часто використовувалися терміносполуки *дводольні розміри*, *тридольні розміри* та подібні, де формант *-дольний* означав «складовий». Оскільки слово *доля* вважалося російським відповідником до латинського *мора* (*moera*), то спершу дводольними чи тридольними називали метричні розміри античного віршування, стопи яких складалися із двох чи трьох мор відповідно. А згодом назву за аналогією було перенесено на силабо-тонічні розміри.

Таким чином, упродовж першої половини ХХ ст. були ужитку складні терміни з формантом *-дольний* у значенні «складовий» (*дводольні* і *тридольні розміри* тощо). Їх використовував В. Жирмунський у 1920-х рр., і таке слововживання було збережено при перевиданні його праць у 1975 р. [13]. А також С. Бобров, у терміносистемі котрого термін *тридольний паузник* означав розмір, складений із трискладових стоп, у яких один зі складів начебто міг замінюватися паузою. Двоскладові розміри загалом С. Бобров називав *дводольниками*, а трискладові *тридольниками* [1, с. 5].

З-посеред віршознавчих теорій вирізнялася концепція конструкторів О. Квятковського, автора «Поетичного словника» (1966). Квятковський буквально дотримувався античного (метричного) розуміння терміна *доля* [14, с. 107] і сперечався з традицією називати двоскладові розміри словом *дводольні* (на його думку, це *чотиридольні*, тобто чотириморні розміри) [14, с. 96]. Натомість Квятковський пропонував позначати термінами, утвореними за допомогою форманта *-дольник* (*тридольник*, *чотиридольник*, *п'ятидольник* і *шестидольник*), певні ритмічні одиниці («елементні групи»), описані в його теорії. Втім, теорія Квятковського не здобула визнання, а його терміносистема не набула поширення.

Термінологічної плутанини у віршознавстві додавало й те, що семантичний формант *-дольник* як частина складних слів використовувався також на позначення окремого несилаботонічного розміру, який тепер, власне, і називається дольником.

Першопрохідцем тут був В. Брюсов, теоретичні розвідки якого мали широку популярність. У «Короткому курсі науки про вірш», що був виданий 1919 р., він визначає дольник як вірш, метр якого «базується на лічбі тільки наголошених складів» [2, с. 120]. І відповідно до цього пропонує класифікацію розмірів: «За кількістю наголошених складів у вірші дольники поділяються на дводольники, тридольники, чотиридольники тощо» (розрядка автора цитати. – Я. Х.) [2, с. 120]. Тобто, якщо реконструювати контекстуальну семантику слова *доля*, з котрої впливало таке позначення у працях Брюсова, можна припустити, що долями дослідник вважав наголошені склади у вірші (своєрідний аналог ритмічних доль у музичному такті). І саме таке розуміння, вочевидь, зумовило появу терміна *дольник* у його сучасному розумінні (автором якого є Брюсов).

Через запозичення у Брюсова чи незалежно від нього, принцип називання дольникових розмірів за схемою *n-дольник* подекуди використовували віршознавці у 1960-х – 1970-х рр. [16; 17]. В. Холшевников у праці «Основи віршознавства» (вперше вийшла 1962 р., мала кілька перевидань), пишучи про назви на позначення дольника та його видів, не згадує прізвища Брюсова взагалі (хоч про *паузник* вказує, що його вперше застосував С. Бобров) і використовує таке формулювання при згадці терміна *тридольник*, в якому начебто присвоює собі його авторство: «поетичний твір Ахматової має три сильні місця в кожному вірші. Назвемо його тому тридольником» [25, с. 63].

Повертаючись до доробку В. Брюсова, зауважимо, що через кілька років після видання «Короткого курсу науки про вірш» побачила світ його наступна віршознавча праця «Основи віршознавства», у якій, як пише автор, «викладено більш детально <...> вчення про метр дольників» [3, с. 4]. Насправді ж, В. Брюсов у своїй новій роботі відмовився від запропонованого раніше уявлення про дольник як вірш, що базується тільки на лічбі наголосів, і подав нове його трактування через поняття «змішаних метрів», що «послугуються чергуванням різних стоп» [3, с. 119].

На розумінні В. Брюсовим стоп дольника, викладеному в «Основах віршознавства», варто зупинитися детальніше. «В дольниках за стопу приймається не певне поєднання наголошених і ненаголошених складів, а поєднання (група) складів, з одним головним (панівним) наголосом» [3, с. 120], – пише він і пропонує їх перелік. Загалом таких стоп виявляється близько 30 (за групами: основні стопи, гіперметричні, лейматичні стопи, ліпометрична стопа) довжиною від одного до п'яти складів. Число стоп у рядках зазвичай зберігається сталим, як зауважує Брюсов, «[р]ахунок стоп у метрі ведеться за числом головних наголосів; рахунок складів у стопі – за числом складів у межах м<алої> цезури» [3, с. 121]. Оскільки малою цезурою В. Брюсов називав межу слів (словоподіл) [3, с. 27], то виходить, що стопою в дольнику він вважав кожне ритмічне слово.

Тобто одиницею ритму дольника замість наголосу Брюсов запропонував вважати стопу-слово. Стоп у рядку, на його погляд, стільки ж, скільки й наголосів. Однак поняття *доля* до стопи Брюсов не застосовував. Він навіть відмовився від термінів *дводольник*, *тридольник*, *чотирядольник* на позначення видів дольника (котрі все-таки набули поширення у віршознавчій термінології). В «Основах віршознавства» В. Брюсов пропонує зовсім інші терміни для класифікації розмірів дольника: *диметрично-трискладовиків*, *тетраметр трискладовиків* тощо, – які, втім, були невдалим навіть фонетично і надалі не набули поширення.

Таким чином, В. Брюсов ввів у віршознавчий обіг терміни, похідні від лексеми *доля* (вважаючи долями сильні склади у вірші), однак саме цього слова автономно не використовував. Та ще й згодом відмовився від концепції, в якій це поняття передбачалося.

Лексему *доля* стосовно дольника почав вживати В. Жирмунський. Критикуючи теоретичні погляди на дольник інших авторів (зокрема, С. Боброва), він пише: «Бобров виходить, вочевидь, із думки, що метричні долі повинні мати, як музичні такти, певну ізохронність» [13, с. 169]. Чим у принципі підтверджує версію походження терміна *доля* (стосовно дольника) із музичної теорії.

Сам В. Жирмунський, схоже, не надає слову *доля* термінологічного значення і не пропонує його чіткої дефініції. У тих кількох випадках, коли це слово вживається у підсумковій праці дослідника, воно має значення «група складів», що за формулюванням близько до визначення стопи в дольнику у В. Брюсова. Проте, на відміну від поглядів Брюсова, в роботах Жирмунського йдеться не про ритмічні слова, а про характер ритму ненаголошених складів між наголосами (незалежно від словоподілів). Групами складів В. Жирмунський називає то сам проміжок з ненаголошених складів між наголосами, то ненаголошені склади разом із наголошеним. Імовірно, що долями він міг вважати саме ці останні («з погляду метричного, суттєво є тільки така ознака чисто тонічної системи: двоскладова гру-

па усвідомлюється як рівна до трискладової» [13, с. 169]; про вірш В. Маяковського дослідник пише: «навколо метричного наголосу об'єднуються обширні групи складів, котрі, попри помітну різницю у кількості складів, сприймаються також як еквівалентні ритмічні долі» [13, с. 170]). З того, що для В. Жирмунського еквівалентність частин віршового рядка є важливою, помітно, що на формування його поглядів також мали певний вплив тогочасні музично-декламаційні теорії.

Віршознавці другої половини ХХ ст. не мали однастайності в поглядах, як називати одиницю ритму в дольниках і що взагалі вважати такою одиницею. Вочевидь, традиція досліджень силабо-тонічного вірша, в якому обчислення велися з опорою на стопи, і характеристика метричних форм вірша базувалася на них же, вплинула на те, що аналог стоп намагалися використати і для обстеження тонічних віршів.

Михайло Гаспаров у своїй першій статті (1963 р.), присвяченій дольнику (за обсягом це були тези, згодом розгорнуті у ширше дослідження) [10], пропонує визначення (яким користуватиметься і в наступних роботах), де називає дві основні ритмічні одиниці дольника: наголоси (пізніше їх буде перейменовано в ікти) та міжнаголошені інтервали (згодом перейменовані в міжкіткові інтервали). У цій же короткій статті Гаспаров вживає стосовно дольника і термін *стона* (наприклад, у реченні: «Вірші з іншою кількістю стоп або з порушенням звичного обсягу міжнаголошених інтервалів маркувались при розгляді як “інші”» [10, с. 102]). Втім, автор не пояснює, що саме вважати в дольнику стопами. І не використовує більше ні цього терміна в тексті, ні будь-якого поняття стоп у розборі дольникового ритму.

Наприкінці 1963 р. була надрукована стаття Колмогорова та Прохорова «Про дольник сучасної російської поезії» [17] (серед покликаних у якій згадано й публікацію М. Гаспарова). Її автори зовсім інакше схарактеризували об'єкт дослідження, взявши за основний робочий термін *долю*. Її представлено і у визначенні дольника: «Дольником у широкому розумінні можна назвати будь-який вірш, котрий сприймається відповідно до схеми, яка передбачає в кожному вірші визначене число долей, тобто груп складів, об'єднаних одним наголосом» [17, с. 87]. Це формулювання на позначення долі, вочевидь, запозичене з тексту Жирмунського (із наведеної вище характеристики вірша В. Маяковського).

Колмогоров і Прохоров послідовно послуговуються терміном *доля* як ключовим словом. Однак цей термін виявляється нечітким, мінливим і, зрештою, він немовби випадає з логічної конструкції дослідження.

Автори не уточнюють, що конкретно вони вважають долями в поетичному рядку. Із визначення випливає, що кожна доля повинна мати наголошений склад, так що рахунок доль у віршах, проаналізованих у статті, ведеться за кількістю «самостійних наголосів». Проте подекуди число наголосів у рядку виявляється меншим, ніж очікуване число доль, тому розглядаються і форми «в яких декотрі долі втратили наголос» [17, с. 85]. Колмогоров і Прохоров пояснюють ці випадки так: «долі, котрі зникли як самостійні групи складів, що об'єднані наголосом, продовжують зберігатися у вигляді відповідного подовження ланцюжка ненаголошених складів» [17, с. 89]. Проте автори послуговуються робочими схемами, в яких вказано лише кількість обов'язкових наголосів, величину міжнаголошених проміжків, анакрузу та клаузулу, на кшталт:

1–2–1–1

Такі ритмічні схеми виявилися досить зручними, їх використовували і М. Гаспаров, й інші дослідники дольника. Проте межі власне доль (як «груп складів») тут не позначаються ні для повнонаголошених рядків, ні для рядків із пропуском наголосу.

Такі ритмічні схеми виявилися досить зручними, їх використовували і М. Гаспаров, й інші дослідники дольника. Проте межі власне доль (як «груп складів») тут не позначаються ні для повнонаголошених рядків, ні для рядків із пропуском наголосу.

Втім, схеми рядків із поділом на «групи складів» двічі зустрічаються у зносках до статті Колмогорова і Прохорова. В одному випадку це лише позначення словоподілів [17, с. 93]. А в іншому (тобто тільки один раз на всю статтю, до того ж у зносках, а не в основному тексті), схоже, позначено долі, як їх розуміють автори: схема $\cup\text{---}\cup\text{---}|\cup\text{---}\cup\cup\text{---}$ до рядка «откуда, мол, и что это за» [17, с. 92]. Поодинокі приклади подібного запису у другій частині статті Колмогорова та Прохорова, опублікованій 1964 р., засвідчують, що йдеться, радше, про словоподіл; можливо, автори ототожнювали долі з ритмічними словами (як їх розумів у дольнику В. Брюсов). Таким чином, проаналізували 49 поетичних рядків поезії В. Маяковського, Колмогоров та Прохоров теоретично оперували поняттям доля («група складів»), але практично не використовували його. Навіть більше, використання понять міжнаголошеного інтервалу, анакрузи та клаузули, по суті, задавало певний набір елементів для аналізу, який суперечить ідеї поділу рядка на якісь інші ритмічні елементи – долі.

Масштабна розвідка М. Гаспарова про російський триктовий дольник була опублікована 1968 р. [8]. Мабуть, услід за публікацією Колмогорова та Прохорова М. Гаспаров також вводить у текст термін *доля* («Найменша одиниця метра в дольнику – змінна доля (такт)» [8, с. 60]). Однак це формулювання лишається єдиною згадкою про долю у всій роботі. До аналізу вірша поняття долі не було залучене. Зауважимо, що в тексті зустрічається й термін «стопа», котрий, як і в публікації уже згаданих тез 1963 року, фігурує лише раз і не супроводжується визначенням («вірш із зайвою або недостаючою стопою (чотиринаголосні або двонаголосні)» [8, с. 70]).

Праця М. Гаспарова про триктовий дольник згодом увійшла у дещо скороченому і переробленому вигляді до його книжки «Сучасний російський вірш» (1974) [9]. Тож у монографіях М. Гаспарова «Сучасний російський вірш», «Нарис історії російського вірша» [6], «Нарис історії європейського вірша» [5] дольник характеризується тільки через ікти (та міжкітві інтервали).

Однак у його ж посібнику «Російські вірші 1980-х – 1925-го років у коментарях» (1993) знову згадано про долі. Вони характеризуються як своєрідний варіант стопи зі змінним, але обмеженим розміром: «Слово *дольник* походить від слова «доля», яке має ширше значення, ніж слово «стопа»: стопи в силабо-тонічному рядку завжди рівноскладові (або двоскладові, або трискладові), а долі в дольниковому рядку можуть бути то двоскладові, то трискладові» (Позначення напівжирним шрифтом авторське – Я. Х.) [7, с. 147]. І хоч Гаспаров відразу ж зауважує, що мірою ритмічного рядка в дольнику є ікти, у цій праці він поряд із поняттями *ікт* та *міжкітвий інтервал* для характеристики особливостей вірша послуговується і терміном *доля*.

Щоб показати, що російський дольник може мати двоскладникову або трискладникову основу, автор пропонує «розрубати

на долі» рядки поетичних творів, наприклад так: «С инкру/стиро/ванными лебе/дями»; «Отры/вались от / солнца / лебеди...»; «Над Невой / завыва/ет сирен(на)» [7, 137–138]. Принцип поділу на долі тут непрозорий і взагалі не пояснений. Незрозуміло, чому, приміром, у двох перших із наведених прикладів початковий фрагмент має два склади, а в останньому – три, хоча кожен із цитованих рядків починається двома ненаголошеними складами, після яких іде наголошений. І чому дослідник стверджує, що у рядках «Закру/жи / кунту/ши»; «Пере/пу/тались / дни» – «трапляються серед двоскладових доль і односкладові» [7, с. 139], подаючи як двоскладові фрагменти такі, що зовсім не мають наголосів. Адже ці два приклади є звичайними двонаголошеними рядками, що ідентичні рядкам двостопового анапеста («Закружі / кунтуші»; «Перепутались дні»).

Втім, оскільки посібник «Російські вірші...» мав ознайомчу мету і не передбачав глибокого аналізу поетичної ритміки, в ньому не запропоновано ні теоретичного обґрунтування поділу на долі, ні статистичних даних стосовно ритміки дольника з урахуванням такого поділу. А те, що в інших, власне теоретичних працях М. Гаспарова таких даних теж немає, вважаємо, свідчить про теоретичну невмотивованість поняття долі.

До терміна *доля* стосовно дольника зверталися й інші віршознавці. Здебільшого вони використовували дефініції, введені в обіг попередниками, і не пропонували нових теоретичних концепцій чи масштабного аналізу матеріалу, що базувався б на основі цього терміна.

Так, В. Кожин у праці «Як пишуть вірші» (1970) дотримується запропонованого Квятковським розуміння доль як «найдрібніших одиниць вірша»: «Під долею розуміють і окремий склад, і внутрішньостопову паузу, що відповідає складові, і, нарешті, одну із тимчасових частин розтягнутого складу, який мовби заміняє два склади» [15, с. 233].

Л. Тимофєєв в «Основах теорії літератури» (1971) робить важливі зауваження про зміну характеру співмірності рядків у дольнику (послаблюється відчуття рівноскладовості рядків, що було притаманне силабо-тонічним розмірам, «зменшується роль ненаголошених складів як елемента співмірності рядків» [23, с. 341]) та вказує, що рядки у дольнику розпадаються на «відокремлені одна від іншої долі, що пов'язані з наголосами» [23, с. 341]. Вочевидь, тут ідеться про групи складів, тобто про долі у трактуванні М. Гаспарова, про що точніше сказано у статті Л. Тимофєєва до гасла «Дольник» у «Короткому словнику літературознавчих термінів»: «Поєднання наголошених і ненаголошених складів утворюють уже не “стопа”, а “долі”» [22, с. 39].

Поняття *доля* було запозичене і в українське віршознавство. Так, у статті Наталії Костенко до гасла «Дольник» в «Українській літературній енциклопедії» (т. 1, 1990) вказано, що «[о]диницею виміру в Д[ольнику] виступає доля (частка) – група складів, один з яких (ікт) наголошений» [18, с. 88]. Тобто використано термін *доля* (у гаспаровському розумінні), однак немає пояснення, що ж вимірюється долями. А відразу за реченням про долі зауважено, що розмір дольника визначають: «[з]а кількістю іктів» [18, с. 88].

У колективній праці «Український дольник» за редакцією Н. Костенко (2013) так само зустрічається цей термін. Він згаданий у дужках, немовби мимохідь, у ході характеристики триктових розмірів: «дольник оперує не стопами, а групою складів – “долями”» [19, с. 27] – і більше жодного разу упродовж 400-сторінкової монографії не використовується.

Віршознавиця Ірина Даниленко навела тлумачення *доли*, використовуючи форму демінутиву (*долька*): «У понятті “дольник” закладено сприйняття віршорядків цього розміру як поєднань 2- і 3-складових стоп або ж випадіння окремих “дольок” – складів» (посібник «Теорія віршування. Аналіз поетичного тексту», 2003) [12, с. 40]. Імовірно, дослідниця спирається на концепцію О. Квятковського.

Висновки. Таким чином, термін *доля* у віршознавстві виявився досить поширеним, проте зовсім не однозначним: в різний час він означав і античну мору (міру тривалості у вірші), і наголос (ритмічний акцент), і окремі склад, і групу складів. « науковому обігу ХХ ст. його намагалися використати як тонічний еквівалент силабо-тонічному терміну *стопа*. Однак він не мав ні чіткої дефініції, ні пізнавальної функції для аналізу тонічного вірша. Він не служив для пояснення і осмислення дольника, не став основою для класифікації ритмічних форм чи статистичних обчислень. Всі ці функції виконували терміни *ікт* і *міжкіттовий інтервал*. З огляду на це вважаємо застосування терміна *доля* як позначення ритмічної одиниці тонічного вірша невиправданим.

Література:

- Бобров С. Трехдольный паузник у Пушкина. *Бобров С. Новое в стихосложении Пушкина*. Москва : Мусажет , 1915. 39 с.
- Брюсов В. Краткий курс науки о стихе (Лекции, читанные в Студии Стиховедения в Москве 1918 г.) Часть первая. Частная метрика и ритмика русского языка. Москва : Альионга, 1919. 131 с.
- Брюсов В. Основы стиховедения: общее введение, метрика и ритмика. Москва : URSS, 2012. 136 с.
- Гаспаров М. Дольник. *Литературный энциклопедический словарь* / под общ. ред. В.М. Кожевникова и П.А. Николаева. Москва : Советская энциклопедия, 1987. С. 99.
- Гаспаров М. Очерк истории европейского стиха. Москва, 2003. 272 с.
- Гаспаров М. Очерк истории русского стиха. Метрика. Ритмика. Рифма. Строфика. Москва, 2000. 352 с.
- Гаспаров М. Русские стихи 1890-х – 1925-го годов в комментариях : учебное пособие. Москва : Высшая школа, 1993. 272 с.
- Гаспаров М. Русский трехударный дольник ХХ в. *Теория стиха* / под ред. В.Е. Холшевникова. Ленинград, 1968. С. 59–106.
- Гаспаров М. Современный русский стих. Метрика и ритмика. Москва, 1974. 488 с.
- Гаспаров М. Статистическое обследование русского трехударного дольника. *Теория вероятностей и ее применение*. 1963. Т. 8. Вып. 1. С. 102–108.
- Даль В. Толковый словарь живого великорусского языка. Т. 1. Санкт-Петербург, 1880. 812 с.
- Даниленко І. Теорія віршування. Аналіз поетичного тексту. Практикум : навчальний посібник. Миколаїв : В-во МДГУ ім. П. Могили, 2003. 124 с.
- Жирмунский В. Теория стиха. Ленинград : Советский писатель, 1975. 664 с.
- Квятковский А. Поэтический словарь. Москва : Сов. энциклопедия, 1966. 376 с.
- Кожин В. Как пишут стихи. О законах поэтического творчества. Москва : Алгоритм, 2001. 320 с.
- Колмогоров А., Кондратов А. Ритмика поэм Маяковского. *Вопросы языкознания*. 1962. № 3. С. 62–74.
- Колмогоров А., Прохоров А. О дольнике современной русской поэзии (Статистическая характеристика дольника Маяковского, Багрицкого, Ахматовой). *Вопросы языкознания*. 1964. № 1. С. 75–85.
- Костенко Н. Дольник. *Українська літературна енциклопедія* : в 5 т. Київ : «Українська Радянська Енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 1990. Т. 2. С. 88.
- Костенко Н., Бросаліна О. Український трикіттовий дольник. Метрика і ритмика. *Український дольник* : колективна монографія / за ред. Н.В. Костенко. Київ : Видавничий дім Д. Бураго, 2013. С. 25–134.
- Лейчик В.М. Терминоведение: Предмет, методы, структура. Москва, 2006. 256 с.
- Лесин В., Пулинець О. Словник літературознавчих термінів. Київ : Радянська школа, 1971.
- Тимофеев Л. Дольник. *Краткий словарь литературоведческих терминов* : пособие / ред.-сост. Л.И.Тимофеев, С.В. Тураев. Москва : Просвещение, 1978. 223 с.
- Тимофеев Л. Основы теории литературы : учебное пособие. Москва : Просвещение, 1971. 464 с.
- Ходаківська Я. Проблеми формування віршознавчої терміносистеми (на прикладі опозиції «дольник – паузник»). *Літературознавчі студії*. 2017. Вип. 12 (48), ч. II. С. 214–223.
- Холшевников В. Основы стиховедения. Ленинград, 1972. 168 с.

Ходаковская Т. В. Есть ли доли в дольнике?

Аннотация. Проанализирован термин «доля», используемый для описания дольника как вида тонического стиха. Прослежена история появления этого термина, раскрыта его семантика. Указывается неуместность использования этого термина как не соотносящегося с неким понятием и не несущего гносеологической функции в исследованиях стиха.

Ключевые слова: термин, дольник, стиховедение, тонический стих, икт, междукиттовый интервал.

Khodakivska Ya. Is there a dolya in the dolnik?

Summary. The paper deals with the expediency of using the term “dolya” in versification studies. The article shows the history and semantics of this term. It is indicated that the use of this term is inappropriate, since it does not correlate with any concept and does not have a cognitive function in verse studies.

Key words: prosody system, term, terminological system, syllabic-tonic verse, meter, accent verse, tonic verse.